І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-3237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 140. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ЛИПНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 27, 1961 No. 140. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЗДА БУДУТЬ БИТИСЯ ЗА БЕРЛІН ТА ЗАПОВІДАЄ ЗБІЛЬШЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ І ВИДАТКІВ НА ОБОРОНУ

Президент у великій промові до народу потверджує мирні цілі Америки та перестерігає Хрущова, що коли б почалася війна, то вона почнеться в Москві, а не в Берліні

Вашингтон. — У заповідженій минулого тижня і виголошеній у вівторок, дня 25-го липня ц. р., о год. 10-ій вечора промові до американської нації, президент Кеннеді з'ясував рішуче становище З'єдинених Держав Америки до совєтських вимог і погроз в справі Західнього Берліну і Німеччини, і заповів, що це становище буде підкріплене конкретними мілітарними заходами такими, як підвищення оборонних видатків ЗДА на суму 3,457,000.000 долярів і збільшення збройних сил ЗДА на 217.000 вояків. „Безпосередня загроза для вільних людей — казав президент Кеннеді — є в Західньому Берліні. Але цей ізольований аванпост не є ніякою ізольованою проблемою. Ця загроза має світовий засяг і тому наші зусилля мусять бути так само далекосяжні і сильні і їх не можна зводити до окремої штучноствореної кризи. У Берліні ми опинилися перед визовом, але так же само перед визовом ми стоїмо в Південній Азії, де границі охоронювані слабше, де тяжко знайти ворога і де загроза комунізму дуже часто менше очевидна для місцевого населення. Ми стоїмо перед визовом і в нашій власній гемісфері, і всюди там, де йде справа про свободу людей. Дозвольте мені пригадати вам, що у висліді війни і дипломатії вільне населення Західнього Берліну залишилося на 110 миль поза залізною заслоною. Ми стоїмо там внаслідок нашої перемоги над нацистською Німеччиною і наші основні права, що випливають з цієї перемоги, включають і нашу наявність в Західньому Берліні і вільне користання із шляхів доступу до нього через Східню Німеччину. Ці права були багато разів підтверджувані і визнавані у спеціяльних договорах із Совєтським Союзом. Берлін миль посеред Східньої Німеччини, але окремою територією під контролею союзних держав. Тому наші права в ньому є ясні і тривалі. Але в додатку до цих прав на нас покладене зобов'язання вдержувати й обороняти у випадку потреби можливість для понад 2.000.000 населення визначувати вільно своє майбутнє й обирати свій власний спосіб життя. Тому теж, наша присутність в Західньому Берліні і наш вільний доступ до нього не можуть бути перекреслені ніяким актом совєтського уряду. Охоронна система НАТО вже давно поширена також і на Західній Берлін і ми дали наше слово, що атаку на це місто ми будемо трактувати, як атаку на усіх нас. Західній Берлін — підкреслив далі Президент — що лежить 110 миль почерез Східньої Німеччини, оточений совєтськими військами і близький до совєтських ліній постачання — відіграє багато роль. Це більше, як сама маніфестація свободи, символ й острів волі серед комуністичного моря. Це більше, як сам тільки зв'язок з вільним світом, заборола надії за залізною заслоною, пристань і захист для втікачів. Західній Берлін є усім цим, але водночас і понад усім цим він став — як ніколи досі — велетенським полем випробування західньої мужности й волі, осередньою точкою, фокусом, у якому зустрічаються в дооснoвній конфронтації наші урочисті зобов'язання з совєтськими амбіціями . . . Я чув думку, що з мілітарного погляду Західній Берлін неможливо втримати. Але так же само не до втримання була Бастонь. І так, надіді, було із Сталінградом. Кожен загрожений клапоть землі можна втримати, якщо є відважні мужі, готові це зробити. Ми не хочемо битися, але ми боролися багато разів досі. Також і давнішими часами робив дехто таку ж саму загрозливу помилку вважаючи, що Захід є надто еґоїстичний, надто м'який і надто поділений, щоб могти протиставитися наступам на свободу в інших країнах. Ті, хто погрожує розпутати сили війни в спорі за Західній Берлін, повинні пригадати слова стародавнього філософа, що „Людина, яка спричинює страх, не може бути вільна від страху". Ми не можемо і не дозволимо комуністам викинути нас із Берліну, чи то поступово, чи силою. Виконання наших зобов'язань супроти цього міста є суттєвим для віри всього вільного світу. Совєтська стратегія спрямована вже здавна не тільки на Берлін, але на розподіл, розчленування і зневтралізування цілої Европи і на примушення нас відійти до наших власних берегів. Ми мусимо виконати наші багато разів підтверджувані зобов'язання для вільного населення Західнього Берліну — й утримати наші права і їхню безпеку, навіть в обличчі сили, щоб цим утримати довір'я інших вільних народів до нашого слова і нашої рішучости . . . Як довго комуністи настоюють у своїх вимогах скасувати односторонньо наші права в Західньому Берліні і наші зобов'язання супроти його населення, ми мусимо бути готові боронити ці права і зобов'язання. Кожного часу ми готові до розмов, якщо ці розмови в чомусь допоможуть. Але ми мусимо бути теж готові протиставитися силою, якщо проти нас буде поставлена сила. Самі тільки розмови закінчаться невдачею. Разом, вони можуть служити справі миру і свободи".

В дальшій своїй промові президент Кеннеді обговорив заходи, що їх мусять повести ЗДА для протидії совєтським вимогом і погрозам. В цьому напрямку розроблена ціла велика програма, здійснення якої започаткував президент Кеннеді, як головнокомандувач збройних сил ЗДА, і дальші ділянки якої особливо ж щодо оборони цивільного населення перед евентуальною атакою ворога, будуть затверджені Конгресом. Ця програма охоплює такі заходи: 1) Збільшення оборонного бюджету ЗДА на суму 3,457,-000,000 долярів, з чого 1,800,-000,000 дол. мало б піти на дозброєння збройних сил і 207,000,000,000 долярів на цивільну оборону. В цілому видатки на оборону ЗДА мали б досягти суми 47,000,000,000 долярів; 2) Збільшення вояцького стану армії на 125,-000, значить з 875,000 до одного мільйона вояків; 3) Збільшення воєнної фльоти і летунства на 29,000 і на 63,-000 вояків; 4) Збільшення покликань до військової служби і включення в активну службу не тільки резерв, але і з'єднань Повітряного Транспорту і Крайової Ґвардії; 5) Заактивізування відставлених воєнних кораблів і літаків і припинення деактивізації бомбардувальників типу В-47.

Висловлюючи готовість до розмов в справі Берліну і Німеччини, през. Кеннеді ствердив, що в ніякому випадку темою цих переговорів не може бути справа свободи Західнього Берліну. Водночас із цим він ствердив, що джерелом світового неспокою і напруження є Москва а не Берлін, і попередив Хрущова, що якщо б почалася війна, то вона почнеться у Москві, а не у Берліні. Закінчив свою промову през. Кеннеді пригадкою, що сьогодні границя свободи і миру переходить через Берлін і висловив певність, що від Москви залежить чи ця границя свободи і миру буде використана для розпалення війни. Започатковані З'єдиненими Державами мілітарні заходи мають на меті оминути війну. Америка прагне миру, але вона ніколи не піддасться тискові й погрозам.

Президент Джан Ф. Кеннеді

Обидві партії підтримують Президента в його заходах проти загрози Москви

Вашингтон. — Представники обох партій із ентузіязмом прийняли промову Президента, в якій він оголосив програму, як протиставитися новій совєтській загрозі у зв'язку з берлінською кризою. Демократична більшість Конґресу беззастережно підтримує пропозиції Президента. Представник республіканської меншости в Сенаті сенатор Еверетт М. Дірксен заявив, що і республіканці підтримують вповні пропозиції Президента збільшити оборонні сили країни, щоб можна було протиставитися загрозі Москви. Але республіканці бажали б зменшити Федеральні видатки на внутрішні проблеми, бо побоюються завеликого дефіциту у федеральному бюджеті. Обидві партії з радістю прийняли заяву Кеннеді про збільшення видатків на цивільну оборону, головним чином на побудову протирадіяційних схоронищ, бо ця справа була досі занедбана, хоч вона є дуже важлива на випадок вибуху атомової війни. Голова Республіканського Політичного Комітету сенатор Стайлес Бріджес хвалить Президента за те, що пропонує будову протирадіяційних схоронищ.

Секретар здоров'я Рібікофф обороняє урядову програму медичної допомоги пенсіонерам

Вашингтон. — 24-го липня секретар здоров'я, виховання і добродійности Абрагам А. Рібікофф, зізнаючи в Палатній Комісії Способів і Засобів, обороняв урядову програму медичної допомоги пенсіонерам соціяльного забезпечення. Він гостро виступав проти представників Американського Лікарського Товариства, яке страшить американське громадянство так званою „соціяльною медициною", твердячи, що, згідно з новим запропонованим проєктом, пацієнт не зможе вибирати собі лікаря. Рібікофф твердив, що представники лікарів обманюють американців, бо урядова програма медичної опіки над старшими особами є подібна до загально відомих „Блу Кроссів" і „Блу Шилдів", які дозволяють вибирати лікарів, які належать до цих організацій. Ці переслухання, які почала вести Палатна Комісія Способів і Засобів, мають підготовити матеріял, що над ним мала б радити повна Палата Репрезентантів в 1962-му році. Згідно з урядовим проєктом емерит соціяльного забезпечення мав би мати право на 90-денний побут в шпиталі, з тим, що за 9 перших днів мав би платити по $10 денно. Він мав би право на опіку медичних сестер впродовж 180-ох днів після виходу зі шпиталю, а крім того ще й іншу опіку коштом соціяльного забезпечення.

В АМЕРИЦІ

● **56-річний шеф Секретної Служби ЗДА** Ю. Е. Боґман заявив, що він думає в найближчому місяці зрезиґнувати з свого становища, яке він займає вже 13 років, а в цій аґенції працює вже 34 роки. Покищо не є відомо, хто займе його пост. Дехто гадає, що його місце обійме теперішній його заступник Джеймс Ровлі. Завдання Секретної Служби — охороняти особу Президента ЗДА і його родини, а також віце-президента ЗДА. Секретна Служба переслідує тих, які підроблюють гроші та всякі інші папери.

● **Перепис населення з 1960** року виявив, що 50 відсотків американців у віці від 20 до 24 років мають більшу освіту, як мали їхні батьки; 40 відсотків мають таку саму освіту, як їхні батьки; 10 відсотків юнаків здобули меншу освіту в порівнянні зі своїми батьками. Наприклад: 62 відсотки синів тих батьків, які закінчили були коледжі, в минулому році вписані були на академічні студії в коледжах або університетах.

● **Три американські альпіністи** вперше „здобули" північну частину гори Едіт Кевелл в Канадійських Скелястих горах. Цей вершок є високий на 4,000 стіп.

● **7 американських латинських держав** 24-го липня почали переговори в столиці Уруґваю Монтевідео в справі зменшення митних тариф в торгівлі між собою. Ці держави, — це Арґентина, Бразилія, Уруґвай, Чіле, Перу, Параґвай і Мехіко.

● **Державний підсекретар Честер Бовлес** 24 липня виїхав у 18-денну дипломатичну подорож, під час якої має відвідати Ніґерію, Кипр і Індію, де мають відбутися реґіональні конференції з американськими амбасадорами. Він має бачитися з 45 амбасадорами з усіх 100 амбасадорів ЗДА.

У відповідь на загрозу для Берліну Британія збільшить свої збройні сили

Лондон. — З добре поінформованих джерел повідомляють, що Велика Британія задумує посилити свої наземні фронтові сили в Німеччині і поставити частинно в стан поготівля свої стратегічні резерви на терені Англії та інших країнах Британської Спільноти. Про ці пляни і заходи до їх здійснення британський уряд поінформував секретаря оборони ЗДА Роберта МекНамару, під час переведених ним у Лондоні конференцій. Ці пляни і заходи охоплюють: підкріплення Британської Армії над Райном транспортовими і сиґнальними з'єднаннями і збільшення кількости вояків до 55.000, що дасть повну оперативність цій армії; поставлення на терені Великої Британії однієї бриґади центральної резерви в стан поготівля так, щоб її можна було перекинути кожної хвилини на німецький терен, і розплянування мобілізації тих частин резерви, що їх можна відкликати без спеціяльної королівської проклямації. Міністер оборони Великої Британії Гаролд Воткінсон запевнив МекНамару, що британський уряд погоджується вповні із урядом ЗДА в оцінці характеру совєтської загрози для Берліну і в конечності перевести всю потрібну для протидії цій загрозі мілітарну підготову. Секретар оборони ЗДА МекНамара і голова об'єднаних шефів штабу ген. Лемніцер прибули до Лондону з Парижу пополудні дня 24 липня ц. р. і зараз же відбули дво- і півгодинну конференцію з представниками британського міністерства оборони і командування британських сил. В загальному Велика Британія дотримується погляду, що західні держави мусять посилити свої мілітарні позиції в Европі, щоб забезпечити базу для переговорів з СССР про Берлін.

Аденауер не вірить у можливість війни за Берлін

Бонн, Німеччина. — Західньо - німецький канцлер д-р Конрад Аденауер заявив, що він не вірить, що теперішня криза в справі Берліну приведе до нової світової чи льокальної війни. Він уважає, що виразне і неуступчиве становище західніх альянтів, зокрема президента Кеннеді в цій справі, відстрашить Москву від заходів і кроків, що збільшували б кризу. Промовляючи до групи кореспондентів на короткий час перед зверненням президента Кеннеді до народу минулого вівтірка, Аденауер підкреслював важливість виразного і недвозначного проводу в некомуністичному світі, що його тепер виконує американський уряд з президентом Кеннеді на чолі.

Бурґіба вербує добровольців, просить зброї

Туніс. — Туніський президент Габіб Бурґіба звернувся до „братніх народів" і „приязних великодержав" із закликом допомогти йому зброєю і добровольцями на випадок нового збройного конфлікту із французькою армією. Виступаючи на пресовій конференції, туніський президент рівночасно поінформував, що його уряд знову звернеться до Ради Безпеки ОН зі скаргою, що французька армія нехтує і легковажить постановами резолюції Ради Безпеки з минулої суботи в справі припинення воєнних дій. Закликаючи братні арабські народи і приязні держави допомогти Тунісії зброєю і добровольцями, Бурґіба зокрема казав, що тунісцям потрібні танки, літаки та протилетунські гармати. Відносно добровольців, президент Бурґіба волів би мати їх тільки в малій, „символічній" кількості, щоб заманіфестувати єдність і солідарність інших народів з Тунісією. Ряд сусідніх арабських країн висловили свою готовість допомогти тунісцям.

Всеволод Заліско сконструював новий мотор, дістав патент

Джерзі Сиtі. — В цьому місті при 5-ій вулиці ч. 177 живе молодий українець, що народився в Луцьку на Волині в 1927-му році, а до цієї країни іміґрував 1949-го року. Під час війни вибух ґранати сильно його покалічив, і він в результаті втратив зір. Проте, наполегливою і в його обставинах тяжкою та скомплікованою працею він добився того, що 20-го червня ц. р. Патентовий Уряд у Вашингтоні признав і видав йому патент ч. 2989040 на новий тип мотора т. зв. — „маятниковий рушій внутрішнього згорання". Головною метою його майже 5-літньої праці було сконструювання мотора в зменшених розмірах без редукції видайної сили, в якому коофіцієнт праці був би збільшений при перетворюванні теплової енерґії на механічну. Він осягнув це.

Всеволод Заліско

Маятниковий рушій на 50% менший розміром та вагою від звичайного толокового мотора тієї самої сили і заощаджує 20-30% пального. Розмір зредуковано тим, що в одному циліндрі поміщується дві працюючі комори, між якими лопать-толок виконує маятниковий рух. Виеліміновано також карбовий вал і заступлено його новим, спеціяльним механізмом, який перетворює маятниковий рух на обертовий, рівночасно змільшуючи на 30% коофіцієнт праці.

Цей маятниковий рушій може працювати на всяких плинних і газових родах палива. Запалювання в моторі постає від тиску або електричних свічок, які не є конечні, бо пальне в коморі компресується аж до самозапалу. Тому при виключенні електричних свічок мотор працює на принципі дизелівських моторів, не потребуючи впорскувача.

Всі хлипаки, що контролюють вхід і вихід пального та газів, реґулюються тими самими газами.

З огляду на значне зменшення розміру й ваги та рівночасне заощадження пального, можна сподіватися широкого застосуваання цього мотора в першу чергу в машинах, що вимагають великої сили, як електрівні, трактори, вантажні авта, моторові човни, гелікоптери, а також, завдяки малим розмірам, — в особових автах.

Кошти продукції таких моторів будуть значно менші від звичайних моторів, бо є простіші до продукування і мають менше рухомих частин. Винахідник веде переговори з деякими великими американськими підприємствами в справі продажу або іншого використання свого патенту.

ХРУЩОВ КОНФЕРУЄ З МЕККЛОЄМ

НА КОНФЕРЕНЦІЇ В СОЧІ МАЮТЬ ОБГОВОРЮВАТИ СПРАВУ РОЗЗБРОЄННЯ І БЕРЛІНСЬКУ КРИЗУ

Москва. — 26-го липня дорадник президента Кеннеді в справах роззброєння Джан Дж. МекКлой несподівано виїхав із Москви до Сочі над Чорним морем, куди його запросив Нікіта Хрущов, який там відпочиває. Сподіваються, що на цій конференції обговорюватимуть не тільки справу роззброєння та проблему контролі атомової зброї, але також і берлінську кризу, яка щораз більше загострюється. Це будуть перші безпосередні розмови представника ЗДА з совєтським прем'єром після того, як до нічого не довела розмова президента Кеннеді з Хрущовим у Відні в днях 3-го і 4-го червня ц. р. МекКлой конферував у Москві від 17-го липня з заступником совєтського міністра закордонних справ Валеріяном А. Зоріним в справі роззброєневої конференції, в якій мали б взяти участь представники чисельних держав, бо вона мала б відбутися в рямках Об'єднаних Націй. Гадають, що Хрущов запросив МекКлоя до себе на конференцію тому, бо президент Кеннеді в дні 30-го червня розмовляв у Вашингтоні з Зоріним, порушуючи проблему роззброєння. МекКлой має після повороту з Сочі в четвер 27-го липня розмовляти з Зоріним в Москві. МекКлой заявив, що він не мав на цілі порушувати берлінську кризу, бо головне його завдання, — це справа роззброєння та контролі атомової зброї. Про справу Німеччини і Берліну мав би говорити американський амбасадор у Москві Л. Е. Томпсон. Але МекКлой був високим комісарем ЗДА в Німеччині після закінчення другої війни, і він є обзнайомлений із справою Берліну. Про це знає і Хрущов, і тому існує можливість, що совєтський прем'єр у розмові з МекКлоєм порушить і німецьку проблему та схоче через МекКлоя передати своє становище для президента Кеннеді. В політичних колах гадають, що Хрущов попросив американського представника до Сочі тому, що він таки хоче переговорювати в справі Західнього Берліну. Гадають теж, що на становище Хрущова матиме вплив також і остання промова Президента, який виявив, що ЗДА не зречуться своїх прав до Західнього Берліну. Сподіваються в політичних колах, що Хрущов для пропаґандивних цілей злагіднить дещо своє давніше становище в берлінській кризі. Хрущов має вернутися до Москви незабаром після розмов із МекКлоєм, і тоді відповість на промову Кеннеді великою своєю промовою. Хрущов вже сказав на міжнародному форумі молоді, який відбувається в Москві, що „реакційні сили Заходу хотіли б втягнути світ в атомову війну". Ці реакційні сили, казав Хрущов у своєму зверненні до молоді, „не хочуть розв'язати німецької проблеми та проблеми Західнього Берліну".

331-е засідання Женевської конференції в справі роззброєння закінчилося знов словним боєм

Женева. — Конференція в справі заборони нуклеарних спроб продовжувалася в Женеві теж і в понеділок 24 липня ц. р. 331-е засідання цієї конференції проходило, як всі попередні, під знаком „війни слів" і не дало теж ніяких успіхів. Совєтський представник Семйон Царапкін виступав знов із обвинуваченнями проти ЗДА і Великої Британії, що це вони, мовляв, зривають конференцію своїми пропозиціями. Відповідаючи Царапкінові британський делеґат сер Майкел Райт ствердив, що Совєтський Союз своєю вимогою встановити тричленну раду для адміністрування контролі над проєктованою забороною нуклеарних спроб домагається признання йому прав „обструкції і саботажу", бо з допомогою свого вета Совєти можуть ударемнити кожне рішення і кожну пропозицію цієї ради. Американський представник Чарлз Ц. Стелл заявив, що вимоги створення такої ради і совєтські обвинувачення західніх держав у „злій вірі", є „нісенітні, цинічні і нелогічні".

Катанґа приймає совєтську допомогу

Елізабетвіль, Конґо. — Міністер внутрішніх справ усамостійненої конґолійської провінції Катанґи Годефруад Мунонґо заявив, що його уряд вирішив прийняти заоферовану Совєтським Союзом допомогу. Водночас із цим Мунонґо оповістив, що Катанґа започаткувала переговори для посилення своїх взаємин з країнами комуністичного бльоку, і що представники Катанґи виїдуть уже незабаром до Чехословаччини і Юґославії. Склав ці заяви міністер Мунонґо в імені президента Катанґи Моїсе Чомбе, який тепер хворий. Минулого року, після того, як прем'єр Люмумба почав заходи для втягнення Конґа в орбіту комуністичного бльоку, Чомбе був тим, який виступив гостро проти і причинився до виходу Катанґи з Конґолійської федерації. Донедавна теж большевицька пропаґанда натавровувала Чомбе, як „лакея" бельґійських й американських „імперіялістів" і як вбивника Люмумби, що бів переданий під охорону катанґської влади. Згідно із заявою Мунонґа, Совєтський Союз це єдина держава „здатна дати успішну допомогу своїм приятелям". Водночас із цим уряд президента Чомбе почав переговори з прокомуністичним режимом Антуана Ґізенґи, який захопив владу у Східній Провінції.

У СВІТІ

● **Прем'єр Південноафриканського Союзу Гендрік Ф. Верворд** найменував дотеперішнього міністра справедливости Франсуа Ц. Еразмуса південноафриканським амбасадором до Італії. Опозиційна преса подала з цього приводу коментар, що Еразмус був змушений до резиґнації з посту міністра. До 1959 року, протягом 12 літ, Еразмус був міністром оборони. Верворд заперечив ці твердження, заявляючи, що Еразмус сам просив про призначення його на амбасадора.

● **Понад 600 мешканців** публічних рентових домів в місті Смедвік в Англії загрозили страйком у формі неплачення чиншу, якщо управління будинків, в яких вони живуть, винаймить мешкання одній пакистанській родині. Цей прояв расового упередження пов'язаний з усе ширшою кампанією серед британського громадянства проти іміґрації до Англії людей інших рас з країн Британської Спільноти.

● **В зібранні німецьких протестантів**, що відбувалося в Західньому Берліні і закінчилося дня 23 липня ц.р., взяло участь, не зважаючи на можливість переслідування, яких 11.000 вірних протестантської Церкви із Східньої Німеччини. 2.000 з-поміж них вирішило залишитися в Західньому Берліні, як втікачі.

● **Бразилія плянує відновити** вже незабаром дипломатичні взаємини з Совєтським Союзом. Про це сповістив дня 24 липня міністер закордонних справ Афонсо Арінос де Мельо Франко під час прийняття совєтської делеґації, очолюваної Міхаїлом Ґеорґадзе, секретарем Президії Верховного Совєту СССР.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені рукописи не повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши задресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Рабовласник сердиться

Усім нам ще в свіжій пам'яті та страшна лють, що її виявили комуно - московські рабовласники з Нікітою Хрущовим на чолі, коли вперше був схвалений Конгресом і проголошений Президентом ЗДА в липні 1959-го року Тиждень Поневолених Націй. Вже тоді американські та інших країн державні мужі, політики й коментатори звернули увагу, що встановлення цього Тижня в Америці з постановою продовжувати його „аж до часу, як всі народи стануть вільними й незалежними", та пригадування всіх тих поневолених країн, включно з Україною, в конгресовій резолюції, — було ударом в найслабше місце совєтських рабовласників. Тому й їхня лють.

Проголошування в Америці Тижня Поневолених Націй триває, а з цим триває і лють рабовласницької Москви. Виявом її може бути стаття якогось Владиміра Жукова п. з. „Лицеміри", надрукована в московській партійній „Правді" з 21-го липня цього року.

Із згаданої статті аж надто виразно видно, що Тиждень Поневолених Націй Москві таки справді болить, і навіть найбільш винахідливі та кваліфіковані майстри брехливої московської пропаганди не можуть дати собі з цим ради, заступаючи аргументи лайкою. Стаття, наприклад, починається так: „Англійське прислів'я каже: кожна собака має свій день. Різноманітні дзявкала, що знайшли собі останнє пристановище за океаном, мають цілий тиждень. Раз на рік про них згадують, ведуть їх до лазні помитися і виставляють на публічний огляд, як апостолів „вільного світу". Ці дзявкала — різношерстий і різнополемінний набрід, викинутий за межі своїх рідних країн розгніваним народом. Їхній тиждень називається „тижнем поневолених країн..."

Стаття продовжується в подібному стилі, а її лицемірний заголовок стосується американців. „Мовляв, Америка, що сама „поневолює" негрів і допомагає французьким, бельгійським, португальським та іншим „колонізаторам і фашистам" воювати проти „мирного населення" африканських країн, придумала Тиждень Поневолених Націй не на те, щоб когось визволити, але на те, щоб підсилювати міжнародне напруження, створювати атмосферу, в якій було б легше вести всілякі „темні діла". Пригадується Америці також „намагання підкорити гордий кубинський народ", і стверджується, що в самій Америці „вільно почувають себе тільки куклуксклянівські погромщики та фашисти", в той час, як американські в'язниці „переповнені відважними борцями за свободу і рівноправність негрів". Щоб відвернути увагу від тих власних „страхіть" та „чорних діл", — пише далі „Правда", — „американські реакціонери" видумали Тиждень Поневолених Націй, встрявають цим у „внутрішні справи соціялістичних країн".

І на доказ того, з яким, мовляв, обуренням відкидають „американську інтервенцію" народи, включені в резолюцію Конгресу ЗДА про Тиждень Поневолених Націй, „Правда" наводить голоси чехословацького, угорського та інших сателітних підголосків, закінчуючи свої міркування бундючною погрозою: „Сьогоднішнім наслідникам Гітлера давно вже варто було б пізнати одну непорушну істину — всяке намагання, будьяке посягнення на священні завоювання народів соціялістичних країн натраплять на нищівну відсіч".

Чи в світлі такої реакції комуномосковських рабовласників можна мати сумнів, що проголошення Тижня Поневолених Націй було справді добре вимірянем ударом у їх найболючіше місце? Москва сердиться, бо має чого, але її лють тільки свідчить про її безсилля супроти того, чого не можна зламати жадною силою: прагнення людей і народів до волі й незалежности.

Торгівля приязню

Останніми часами трапляються все частіше факти, здавалося б, незрозумілого перебігання деяких визволених з-під колоніяльної залежности, але економічно недорозвинених і політично незрілих ще народів з табору вільного світу — у протилежний, до очолюваного Москвою комуністичного бльоку.

Найбільше жалюгідне в цьому явищі те, що відбувається це перебігання не з тих чи інших ідейних причин, що входять тут в гру не якісь там принципи, а проста засада торгу: давайте більше... Донедавні ще прихильники західньої демократії, приватної власности і вільної ініціятиви включаються в табір комуністичного таталітаризму, який, заради їх притягнення і втримання під своїм впливом, готовий на різні поступки та щедрі обіцянки економічної й мілітарної підтримки. Єдиною конкретною причиною такого переходу є майже з-правила не так розчарування в західніх союзниках, як тільки те, що західні держави не завжди бажають ламати міжнародну політичну мораль і не квапляться задовольняти ту чи іншу забаганку свіжоспечених країн.

Характеристичним і яскравим прикладом такого „змінновіхства" можуть бути Катанга і Тунісія.

Майже до останнього часу конголійська провінція Катанга з її президентом Моїсе Чомбе вважалася за остою західніх впливів, співпраці з західніми державами, зокрема з Бельгією і ЗДА. Совєтська пропаганда лаяла Чомбе, як поплентача й агента західнього імперіялізму, реакціонера, що вдержує свій „антинародний режим" з допомогою терору, і таврувала навіть, як спричинника смерти Люмумби, вимагаючи поставити його під суд. Але вистачило деякого непорозуміння між Чомбе і представниками центрального конголійського уряду, як Чомбе з противника співпраці з Москвою перекинувся в прихильника тісної співпраці, мовляв, „Совєтський Союз — це єдина країна, спроможна дати успішну допомогу своїм приятелям". З другого боку, із поплентача, реакціонера й душогуба, як називала його совєтська преса, цей же Чомбе стає повпості прославлюваним у комуністичному світі державним мужем, який, мовляв, зрозумів „духа часу" і йде на співпрацю з „поступовими силами".

Подібним шляхом готова піти й Тунісія. Добиваючись з допомогою ультиматумів та збройних дій здійснення своїх вимог і обравившись, що ЗДА, свідомі своєї відповідальности перед іншими союзниками, не хотіли й не могли піти на безпосередню підтримку туніських вимог щодо Франції, Тунісія, вдома досі з своїх прозахідніх тиденцій і симпатій, вважає за можливе погрожувати, що коли ЗДА й інші держави Заходу не допоможуть добитися здійснення її претенсій, то її дасть допомогу „інший світ", значить, комуністичний бльок. І знову ж таки Тунісії йде не про якісь принципи, а тільки про здійснення з допомогою тору не завжди справедливих з погляду міжнародної законности домагань.

Показані явища й факти можуть бути виявом занепаду політичної моралі в сучасному зп'янгренованому світі. Але, з другого боку, треба підкреслити, що головним джерелом таких явищ є повна політична аморальність Москви й очолюваного нею міжнародного комунізму. Щоб добитися своїх цілей, комуністи нехтують усіма принципами, договорами, довір'ям, готові робити з чорного біле і навпаки, знаючи, що, дістаючи під свій вплив даний режим, вони дадуть собі, за випробуваним большевицьким способом, раду з усіма тими Чомбе й Бургібами, що міняли б дружбу і підтримку своїх дотеперішніх союзників на віроломність і перфідію Москви.

Іван Кедрин

Д-р ЛЮБОМИР ОРТИНСЬКИЙ

В суботу 22-го липня ц. р. вполудне д-р Любомир Ортинський, їдучи з Ню Йорку із дружиною і своякам на літню відпустку, зупинив своє авто на шляху між Гантером і Лексингтоном у Кетскільських горах перед пансіоном І. Кобзяра, щоб спитати за дорогу. Побачивши знайомих, висів, привітався і обіцяв зараз вернутися. Дійсно, за якої півгодини вернувся і з автором цих рядків розмовляв про недавню конференцію в Колгейтському університеті, про яку, як активний її учасник, звітував у серії статтей в „Свободі". Оповідав подробиці про нельояльну супроти інших східньоевропейських народів поведінку представника балтійців на тій конференції, і обіцяв приїхати вечері спеціяльно на те, щоб обговорити уладження восени публічного дискусійного вечора на тему тісі вимоги, що її він зголосив на згаданій Колгейтській конференції: визнання УССР Америкою. До цього часу це визнання є тільки посереднім, через спільне членство в Об'єднаних Націях, а офіційне нав'язання з УССР нормальних дипломатичних взаємин становить проблему з різними — позитивними й негативними — аспектами з погляду української національно-державної рації, з погляду української визвольної політики, що її ведуть українці у вільному світі.

Тим часом, з уваги на чудову погоду, д-р Ортинський, що скаржився на втому, але сяяв радістю з приводу свого приїзду в гори на відпочинок, від'їхав, щоб скупатися й половити рибу в гірській річці. Був, як завжди, сповнений енергією. Пізніше, через годину-дві, поскаржився у воді купальникам, що йому погано, і тому, мабуть, краще буде, коли він поїде до свого пансіону і там відпочине. Але вже не мав сили зробити це. В годину пізніше вже не жив. Викликані телефонічно два українські лікарі, що прибули буквально впродовж кількох хвилин, не були всилі врятувати його. При його смерті була, наче громом поражена, нещасліва дружина. А його донечка перебувала в літньому таборі, не знаючи ще нічого про трагедію, яка її постигла.

Смерть д-ра Любомира Ортинського — це не тільки важкий удар для його найближчої рідні і не тільки невідкалувана втрата для групи його найближчих особистих та політичних друзів і співробітників. Любомир Ортинський, що мав тільки 42 роки і був на ціле покоління молодший за учасників визвольних змагань 1918/21 рр., був одним із тих громадсько-політичних активістів, які внедовзі мусять перебрати з своїх рук провід усього українського життя в Америці. І був одним із найкращих з-посеред них, із найповажнішими кваліфікаціями, потрібними для лідерства. Він мав не тільки високу загальну й політичну освіту, гарну поставу, дзвінкий голос, хист журналіста і промовця та кипучу енергію, що не дозволяла йому ні на хвилину спочити, але й ту найбільшу прикмету, що нею можуть пишатися тільки одиниці: не стояв на місці, а невпинно розвивався, вчився, ріс.

Знавши вже в Европі добре англійську мову, Любомир Ортинський довів тут те знання до перфекції. Бувши з професії журналістом, він змінював тематику відповідно до своїх щораз ширших зацікавлень. Виходячи завжди з погляду інтересів української визвольної політики, він найбільш цікавився членством УССР в Об'єднаних Націях і можливостями використання терену ОН для української державницької справи. Його погляди бували інколи контроверсійні, не всі з ними погоджувались, і автор цих рядків належав до тих, які не раз йому перечили. Але це була завжди така дискусія, якої треба, щоб з'ясувати проблеми української політичної думки, відсувати набік непорозуміння та ставити крапки над „і". Коли нема такої суперечности думок, тоді є застій, примітивізм, сервілізм або демагогія. Любомир Ортинський був одним із фанатичних ворогів усіх тих чотирьох лих громадсько - політичної думки і таким же фанатичним звеличником — підтягання її на вищий рівень, без уваги на популярність киданих гасел і популярність власної особи. Тому він і мав противників, яких не може не мати ніякий вартісний журналіст, ніякий громадсько - політичний активіст. Але одночасно й не-одночасно признавали йому одно: логіку аргументації, визнання проблем за їх джерелами і джентлменство в дискусії і льояльність у співпраці.

Ставши, мабуть, найкращим українським знавцем відносин в Об'єднаних Націях, як представник „Свободи", і стежачи в дослідному Інституті „Пролог" постійно за — шестимовною — пресою та політичною літературою, що стосуються проблем Сходу Европи, зокрема за підсовєтським друкованим словом. Любомир Ортинський мав ще одно поле особливого зацікавлення й особливого сантименту: справи війська й комбатантської організації. Бувши головою Управи Братства кол. вояків І Української Дивізії УНА, він перебував у самому центрі проблем, пов'язаних з життям, думками і ролею колишніх вояків - українців, які боролись в різних війнах і в різних українських та чужих військових формаціях, проте об'єднані спільною українською визвольною ідеєю. Він розумів аномалію існування кількох комбатантських організацій з власними пресовими органами, але знав і відчував, що на цю аномалію склались причини не тільки органічно-історичного, але й психологічного характеру, з якими треба рахуватися, бо людська вдача з її слабостями — це найделікатніший інструмент, особливо, коли йде про завжди перечулену еміграцію, яка, наче плекає культ партикуляризму — в проблемі українських комбатантів. Коли Головна Управа Братства кол. вояків І. Дивізії УНА врешті 6 листопада 1960 р., а Поширена конференція Братства з Крайовими Управами ЗДА й Канади з 19 березня ц. р. рішили видавати спільний орган централь ОСВУА і Братства, то була в цьому львина заслуга Любомира Ортинського. З найбільшим захопленням він взявся за співредагування і оформлення 120-сторінкового числа цього нового комбатантського органу і до останніх хвилин свого життя вірив у правильність того діла та в помилковість тих, що витрачають енергію й гроші на роздріблення, а не спільні дії.

У згаданій вже короткій розмові в Гантері ми умовлялися про зустріч в половині серпня в Ню Йорку для виготовлення пляну наступного числа „Вістей Комбатанта". Він уже не прийде на ту зустріч. Хай цим шляхом висловлена буде Йому подяка від Головної Управи Об'єднання б. вояків - українців в ЗДА за його відданість військовому ділу, за його тонке відчування інтересів комбатантської братії і за його льояльну співпрацю у спільних справах видавництва та суспільної опіки.

Любомир Ортинський вийшов з українського підпілля і мав всі завдатки на громадського і державного мужа. Коли це найбільша прикмета журналіста, громадського діяча і політика, то хай стверження цієї прикмети буде квіткою на його свіжу могилу.

Євген Онацький

БІЛЬШЕ УВАГИ ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ!

В сучасний момент увага світових політиків звернена на два невральгічні пункти, що загрожують світовому мирові, а одночасно мали б бути черговими етапами поширення комуністичної імперіялізму; — на Берлін і на Південну Америку. Щодо Берліну, то українська еміграція не може і в найменшій мірі спричинитися до того чи іншого рішення тої проблеми. Нас у Берліні просто таки немає. Щождо Латинської Америки, то дещо ми все таки можемо тут зробити, бо в деяких її країнах, як Бразилія та Аргентина, українські колонії досить численні і їх роля могла б бути значно більшою, ніж була досі. В Бразилії українці мають своїх представників у федеральному та в місцевому парляментах, а в сенаті мають навіть численних приятелів, як то можна було сконстатувати із засідання 19 травня, на якому обговорювано українські меморандуми до уряду.

В Арґентині ми стоїмо слабше. Не маємо нікого в парляменті, ані в Сенаті, і тільки останніми часами вдалося здобути підтримку нашим національним змаганням в колах християнсько - демократичної партії. А тим часом саме Арґентина має значний вплив серед країн Латинської Америки.

Саме тому інформативно-пропагандивна праця, що її провадиться в Арґентині, не проходить безслідно і для інших еспаномовних країн Америки. Та, на жаль, цієї праці таки надто мало, бо українська еміграція в Арґентині надто ще бідна і — навіть — не досить національно освідомлена: тут довгий час було вільне поле для московської комуністичної пропаганди, і десятки тисяч наших людей підпали під її вплив. В цьому відношенні праця наших національних організацій, знесилених до того ж постійним відпливом інтелігентніших та активніших сил до Північної Америки, цілком невистачальна. А особливо невистачальна вона щодо освідомної пропаганди поза рямцями колонії — серед арґентинського суспільства. Цю функцію виконує в Буенос Айресі тільки (коли не рахувати значного здобутку останніх двох років — радіомовлень в чотирьох місцевих радіовисильнях) Український Інформативно - Видавничий Інститут, що видає журнал „Україна Лібре" себто „Вільна Україна". Але, за браком людей і засобів, праця його зводиться до мінімуму і вимагає рішучої підтримки від усіх тих, хто розуміє вагу пропаганди нашої справи.

Недавно цей Інститут відбув загальні річні збори. На них із звідомлення заступника голови п. В. Косюка ми довідалися, що, завдяки творчій ініціятиві останнього голови Інституту інж. Ю. Крохмалюка - Тиса, в минулому році вдалося видати два числа „Україна Лібре" (цей журнал повинен би бути місячником або бодай двомісячником!), а з того окремою відбиткою його розвідку „Бій під Полтавою". Видано також три числа „Інформативо Украніо", призначеного для місцевої преси (і цей Інформативний листок повинен би з'являтись, якщо не регулярно, то в усякому разі кожного разу, як того вимагають події). Натомість запросктований повний текст „Берестейського договору" не видано через брак фондів, — на цю тему видрукувано лише статтю арґентинця Мартінеса - Кода, що дуже енергійно співпрацює з Інститутом. Друкується „Історія І. Української Дивізії УНА" інженера Ю. Крохмалюка. Підготовлено до друку також Історію УПА. Підготовлено матеріял до чергового числа „Україна Лібре", але ще не знати, коли воно зможе вийти. Підготовлено також матеріял для монографії про Т. Шевченка, що має складатися з українських статтей та матеріялів, йому присвячених.

За великий успіх Інституту треба вважати вміщення статті його співпрацівника Мартінес - Кодо про УПА в журналі Військового Штабу ЗДА „Мілітер Ревю" та передрук цієї статті у двох військових журналах Перу й Арґентини. Користуючи з матеріялів Інституту, Мартінес Кодо містить цікаві інформаційні статті про Україну та її визвольний рух також в арґентинському військовому журналі „Інформасіонес Мілітарес".

Одночасно з цим в арґентинській та інший еспаномовній пресі з'являється низка статтей та інформацій з комуністичних джерел, що представляють українську справу у неправдивому світлі. Реагувати на це все було б потрібно, але нема відповідних засобів. В еспаномовних країнах нема публікацій, що містили б документи, які спростовують або на підставі яких можна було б спростувати брехливі та наклепницькі інформації. Тут була б потрібна широка видавнича діяльність, що, виходячи з Буенос Айресу, обслуговувала б увесь еспаномовний світ. Ясна річ, що таке завдання, хоч яке воно потрібне, не під силу нашій колонії в Арґентині взагалі, а Інститутові зокрема. Тут потрібна допомога й ініціятива наших ширших керівних центрів, оскільки вони розуміють значення й ролю еспаномовного світу в світовій політиці, а зокрема в політиці спротиву намірам московської імперіялістичної політики.

НЮБУРГ

Мало хто, поза найближчою околицею, знав про містечко Нюбург в Нюйоркському стейті на північ від Ню Йорку. Але тепер воно стало відомим в усій цій великій країні, про нього дискутують у стейтовій столиці Олбані, про нього говорять в Сенаті ЗДА і пишуть щоденники.

Щож таке сталося, що здобуло славу Нюбургові?

Міська рада цього містечка 19-го червня ц. р. прийняла нову програму, як трактувати тих мешканців, які користують із добродійних міських фондів. В суботу 15-го липня на зарядження керівника міської управи Джозефа Мек Д. Мічелла почали здійснювати нову добродійну програму.

Ця програма має 13 пунктів, з яких найголовніші такі:

1) Неодружена мати з дитиною чи дітьми буде позбавлена допомоги; якщо не погодиться віддати до міського сиротинця пізніше народжену дитину; 2) Здорові особи зможуть користати з міської допомоги протягом лише трьох місяців. Усі здорові особи, що користають з міських добродійних фондів, будуть примінені брати будь-яку працю, що її запропонує міська управа. Коли ж вони не погодяться на це, втратять право на одержання допомоги. Це зарядження не стосується до сліпих і старих осіб; 3) Жадна родина не може дістати від міста допомоги більшої від тієї найвищої суми, яку одержує урядовець міської управи з таким самим числом членів родини.

Ця допомогова програма містечка Нюбургу викликала бурю протестів у столиці стейту — Олбані. Головний прокуратор Нюйоркського стейту Луїс Дж. Лефковіц наказав головному стейтовому соліситорові П. Бледові розглянути цю проблему, бо, мовляв, нюбурзька програма суперечить стейтовій і федеральній конституції. Лефковіц заявив, що він добиватиметься судової заборони Нюбургові здійснювати цю добродійну програму.

Стейт Ню Йорк дістає від федерального уряду $200 мільйонів на добродійні цілі, і в цьому році він може бути позбавлений цієї квоти на тій підставі, що Нюбург незаконно видає допомогу, одержувану через стейт від федерального уряду. В Олбані називають нюбурзький допомоговий плян „негуманним і непристойним".

Громадський Комітет в справах дітей в Ню Йорку вислав депешу до губернатора Рокефеллера, в якій домагається, щоб стейтовий Найвищий Суд визнав плян прийнятий міською радою Нюбургу, за незаконний.

Але нюбурзька добродійна програма викликала і слова признання. Провідник правого крила республіканців, сенатор з Арізони Беррі Голдвотер після зустрічі з керівником міської управи в Нюбургу Мічеллом, заявив, що він бажав би, щоб такі добродійні програми прийняли у всіх містах ЗДА. В добродійній програмі Нюбургу, — заявив сен. Голдвотер — немає жадної політики, це чисто економічна розв'язка добродійної справи, зроблена в інтересі нюбурзьких платників податку.

Мічелл несподівано дістав підтримку від секретаря здоров'я, виховання і добродійности Абрагама А. Рібікоффа, який заявив, що Нюбург має право вимагати праці від здорового батька, родини, який дістає допомогу на утримання своєї родини.

Нюбурзька допомогова програма стурбувала і негритянське населення, представники якого твердять, що вона скерована проти кольорової людности. Але міські урядовці Нюбургу вказують на те, що серед осіб, які користають в тому містечку із добродійних фондів, є тільки 40% негрів, а 60% — це білі.

Часописи повідомляють, що й інші міста Нюйоркського стейту почнають наслідувати Нюбург в ділянці допомоги: Обурн, Джеймставн і Освіго плянують зробити в себе ті самі обмеження при видаванні допомоги.

Дехто гадає, що випадок із Нюбургом вже тепер кидає тінь на президентські вибори в 1964-му році. Сенатор Голдвотер підтримує нюбурзький плян, а губернатор Рокефеллер виступає проти нього.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Іван Ставничий

У ПОКЛОНІ ЛЕСІ УКРАЇНЦІ

(Дітройтська Театральна Група на сцені в Клівленді)

(3)

На цих засновках постала велика, божевільна і водночас очевидячки трагічна любов дівчини Міріям до Месії, бо „не можна жити на землі без любови".

Тим часом Месія Христос відкидає цю особисту любов Міріям і заявляє їй прямо й гостро: „Яке тобі до мене діло, жінко?" і вдруге, під кінець сцени в пустелі над Гадаринським озером: „Для тебе я не Месія. Ти мене не знаєш". Адже бо Месія-Христос приніс на землю нову віру: любови як подиву, любови до всіх ближніх, навіть до ворогів, себто: „всіх любити", бо й вороги і всі люди загалом — також наші ближні.

Таким чином надмірна любов Міріям до Месії, як до надуже коханого проповідника нової віри й чудотворного пророка переродитися далі в її душі в ненависть до Його вороги і навіть до друзів. Його учеників і апостолів, бо ті преспокійно сплять собі в Гетсиманському саду у той час, як Він страждає. Отож Міріям, зазнавши горіння великої любови до одного ідеалу — Месії, переносить одночасно у свою душу ненависть до всіх інших. Адже бо:

Тільки той ненависти не знає,
Хто цілий вік нікого не любив!

У висліді цих міркувань стає зрозумілим, що велика любов дівчини Міріям до Месії вимагає принести себе в жертву за коханого. І Міріям кінець-кінцем гине під градом каміння юрби, слуг синедріону й преторіянців. Але її смерть є водночас її моральним тріюмфом над ворожим світом. Вона вмирає за Того, що віддав своє життя за ціле людство, тож її смерть є, щоправда, упокоренням, але одночасно гине вона прощеною.

Ось так, розкриваючи в „Одержимій" індивідуалістичну символіку надмірної людської любови, знаходимо тут подвійну трансформацію Міріям: раз як звичайної людини, а вдруге як громадського діяча.

Велика любов Лесі Українки в її драматичній поемі „Одержима" звернена символічно до Рідного Краю, а ненависть — до лютих ворогів Рідного Краю в особах деспота - царя (тоді: білого чи тепер: червоного) і його рабських вислужників.

В „Одержимій" Леся Українка увесь жар своєї душі спрямувала на спричинників неправди й національної неволі її Рідного Краю, при чому виступила також з виразним осудом пасивности, інертности, опортунізму, дрімливости й нікчемности „глухопорожденного люду", себто рідного громадянства.

Натомість героїня Міріям — тип справжнього фанатика ідеї, це вольова людина, вона живе повним, непокірним життям, любов'ю і ненавистю, а наприкінці, внаслідок неможливости осягнути свій найвищий ідеал — мусить умерти. Оцим то ця п'єса й сьогодні дуже актуальна.

Очевидно, вивести на сцені таку трудну п'єсу коштувало артистці Катерині Кривуцькій дуже багато труду, терпеливости й витривалости. Але напевно зазнала вона й багато приємности від успішної співдії з симпатичною й високоінтелігентною молоддю.

Казали, що ця п'єса не сценічна... А проте це є факт, що побудована вона на гострих контрастах і має чудові діялоги, які нагадують найкращі зразки клясичної старогрецької драматургії. І артистці Кривуцькій удалося з цієї „драматичної поеми" створити — можна б сказати навіть — шедевр сценічности.

Попри відзначення високої клясичної гри самої Катрі Кривуцької, мусимо віддати належність зразковій грі її молодого учня й партнера в ролі Месії, п. Миколи Григорчука. Також дуже помітно вибився, без уваги на другорядність ролі, Богдан Середюк як старий Галілеянин. Пізнати було добру рутину і у Олександри Ковальської в ролі Йоганни, однієї з прихильниць Месії. Прекрасною й дуже симпатичною заповідачкою виявилась Лариса Зубалівна.

В гуртовій IV-ій сцені на майдані в Єрусалимі виступили Андрій Лятишевський і Богдан Заревич у ролях римських воїнів, а крім них цілу низку персонажів як апостолів, прихильників і ворогів Месії віддали: Степанія Филипів і Люба Григорчуківна, Іванка і Квітка Дяківні, Рома Крохмалюківна, Оксана Сена, Марта Савчуківна, Калина Ткачуківна, Віра Трешневська, Христина Филипівна, Юрій й Уляна Щумило та Олег Дуб, Тула Качмар, Роман Климишин, Ростислав Мілянич, Андрій Петрина, Ярослав Середюк, Володимир Томин і Вірослав Тучан.

Окреме признання належить щановним членкам 56-го Відділу панам Олександрі Патишевській, Стефі Дубовій, Ганні Качмар, Оксані Середюк і Стефі Филипів, які понесли стильові римські костюми для вистави. Зосібна опорядження сцени подбали п-і Рома Гайда і п. Богдан Сердюк, а про освітлення п. Іван Сеньків.

Клівлендські громадяни і громадяни сподіваються, що коли наші милі гості з Дітройту нав'язали вже добре знайомство з великим українським осередком у Клівленді і зазнали при тому щирого прийняття в гостинній домі панства Катерини і Франка Муралів при співпраці членок 30-го Відділу СУА, то й на майбутність утримають вони добросусідські відносини з Клівлендом.

Дітройтські милі гості зробили шляхетний жест, призначивши увесь чистий прибуток з імпрези в сумі $250 на фонд спорудження пам'ятника Лесі Українці за проєктом мистця - скульптора Михайла Черешньовського.

З уваги на те, що врочисте відкриття пам'ятника відбудеться в днях 23 й 24-го вересня ц. р. — клівлендські союзяни мають надію, що дітройтські сусіди при тій нагоді про них не забудуть.

(Кінець)

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

Олег Лисяк

Зелене світло для „не-гнівних"

Едвард Козак

В останньому часі часто пишеться в нашій пресі про „молодих гнівних людей", себто, про нашу найновішу молоду ґенерацію, і дискутується, чому та молодь є в більшості апатична, чому не бере належної участи в громадському житті і т. д., і т. д.

Часом трапиться також такий голос, який доказує, що ніяких „гнівних" молодих людей немає в нас, і є лише менш активні, (себто лінниві), і більш активні, себто такі, які хотять „щось робити" і — роблять. Так було завжди і тут нема нічого нового — а теперішня молодь має більшість проблем, як ми колись, з додатком декількох інших, про які нам і не снилося двадцять чи тридцять років тому, так як не снилося нам в часах, коли ми їздили драбинястими возами, про астронавтів, що облітатимуть землю.

Цікаву статтю написав у „Свободі" пару днів тому п. Ярамович, п. н. „Рідні гості", де, пишучи про виступи представників нашого, молодшого покоління, закінчив статтю так: „Щира подяка старій варті, що будила нас і не дала глибоко заснути перед пожаром. А новим „будильникам" високого модерного стандарту, даймо дорогу „зелене світло, бо нова епоха йде!"

Таке „зелене світло", запалене завдяки спільним зусиллям молодих і старших, довелося мені побачити останньо в Дітройті. Тут постала недавно „Українська Образотворча Студія", пару місяців після створення „Театрального Товариства". Щодо самого факту постання Студії, це не було б ще нічого такого надзвичайного, бо напр. Мистецьку Студію маємо у Филаделфії вже від десятка років, і то з власним будинком, з Патронатом, з численними викладачами, відомими мистцями і з випускниками, які вже здобули поважні успіхи не лише між нашими, але і в загально-американському маштабі. Цікавіше є що інше — а саме факт, що Студію в Дітройті заснували самі молоді люди і, щойно зорганізувавши її, запросили до дальшого ведення старше покоління. Конкретно, — мистця - маляра Едварда Козака.

Поправді, я не зовсім довіряв успіхам ініціятиви „гнівного покоління" і тому з деяким недовір'ям вибрався на одну із лекцій Студії. Але це був факт: була правильна лекція, було кільканадцять, доволі жвартівливих і доволі серйозних, хоч ані руш не „гнівних", молодих людей, був модель, були дуже цікаві рисунки і було навіть вручення керівникові Студії, проф. Едвардові Козакові дарунку, у формі книжки Ярослава Пастернака „Археологія України", з власноручною дедикацією автора для мистця. Бо лише в цей спосіб можуть молоді адепти мистецтва зреванжуватися маестрові Козакові, він працює для Студії безкоштовно.

А що цікавіше, після лекції була спільна, імпровізована, мистецько - товариська сесія в наріжній „лончинетті", де молоді гуторили свобідно з старшими, пили спільну каву і, взагалі, поводилися так, якби не було ніякого „гнівного покоління", різниць віку і штучної бар'єри між двома українськими генераціями.

А все це почалося після авторського вечора письменника Юрія Тиса. Після вечора в дискусії про „речі усі і деякі інші", молода адептка „Театрального Товариства", зорганізованого пару місяців тому в Дітройті Зеноном Тарнавським, Гена Юрків, запитала мистця Едварда Козака: „А чому ми не маємо мистецької студії?" „Зорганізуйте студію", — відповів Козак — „то і я в ній буду"... За пару днів він отримав телефоном повідомлення — запрошення: „Студія зорганізована — приходьте вчити нас, пане професоре!"

І справді: приміщення було, вісімнадцять студенток і студентів чекало, прийшли і принесли всі рисункові причандали — від олівців аж до запалу і віри в маестра. А були між ними і такі, які студіюють вже роками, були і новаки.

„Одне, що було в тому нового", — розповідає Едвард Козак сидячи за столом, закиданим матеріялами до „Лиса Микити", у кімнаті завішаній картинами друзів - малярів і своїми власними — то це, що вони самі це зорганізували. Довелось вже мені неодного направляти на властивий шлях, були вже за мною і Студії. Дехто виріс вже на величину — згадати б хоч „Яця", Якова Гніздовського, хоч не можу сказати, що Яків мій учень — бо ж по мені він перейшов через три академії: Варшаву, Загреб і Дрезден.. А була ще і студія в Карльсфельді, була в Берхтесбадені з такими учнями як Гуцалюк, скульптор Коваль, Василишин, Тимочко, Магденко . . ."

„Найважніше, це знайти духову спільноту і тримати її", — говорить Козак і підносить на чоло, вічно спадаючі на ніс великі окуляри, — а ці молоді люди, що почали цю справу тут, у нас, це добрі і інтеліґентні молоді люди, так, як і всюди в нашій спільноті. Їх треба лише обхопити. Ми самі, в їх роках також вже „щось робили" — треба лише їм дати можливість. І защепити любов до мистецтва, бо працювати, то вони хотять".

Перериваємо розмову, зупинившись на модернізмі. Мистець встає і підходить до другої кімнати. Там, розпочата нова картина. „Це буде „Весілля", — каже Козак, і пояснює — „я почав його малювати, же пару років тому, відай, ще в Німеччині. Пам'ятаю навіть, як мій друг, Михайло Островерха, не покоївся, мовляв, що сталося з „Весіллям", чому я його не кінчаю... Але тепер я його перерисував наново, внедовзі скінчу. Це замовлення дітройтського „Пласт - Приюту", який цю картину пустить на льотерію, з головним виграшем — моїм „Весіллям".

Дивлюся на розпочату картину і потихоньки собі думаю, що, і по Козакові модернізм не пройшов безслідно. І, неначе йдучи за моїми думками, промовляє мистець:

„Модернізм? Так, це важлива справа. Ніхто з нас не може неґувати нового. А крім цього дивитись треба і вгору і вдолину, і у всесвіт і на шматок трави"... — немов задумано говорить Козак. „А для педагога це трудніша справа: треба вчити підстав, знаючи, що незабаром треба буде дозволити учням відходити від цих же підстав. Вчите перспективи і знаєте, що кожний мусить знайти власну перспективу".

„Але чи не найважніше? — немов себе самого питає Козак" — Кожний піде своєю дорогою. Найважніше, щоб вони в Студії навчилися бачити, і все те, що є змістом життя мистця - любити".

А здається, що молоді студентки і студенти Едварда Козака „все це" вже люблять. Складають дбайливо свої рисунки побіч приміщення студії. По правді, у підвалі, відрядженому ввічливо д-ром Ткачуком на потреби молодих мистців, а потім спішать до „головної кватири" згаданої вже „лончинетти", де відбувається свобідна виміна думок, вражень, розповідання „страшних історій", і все те, що називається „неформальною дискусією".

„Думаєш, що це втримається?" — питаю Козака, а він знову підносить свої непослушні окуляри на чоло і спокійно посміхається: „Я не думаю. Я знаю. Вони самі це створили, ну, ми їм трохи допомогли, але їм ніхто того не казав робити. Втримається".

Мабуть, в Дітройті відкрилося ще одне „зелене світло". Для молоді, — не для „гнівних" молодих людей!" вона, молодь, сама це світло відкрила".

Доповідь Богдана Коваля в Балтіморі

На запрошення Укр. Студентської Громади і Укр. Середньошкільного Гуртка в Балтіморі Богдан Коваль в поворотній дорозі до Арґентини, виголосив доповідь на тему „Українці і українське студентство в Арґентині і Південній Америці". В доповіді прелеґент говорив про українські організації, товариства, участь українців в антикомуністичних маніфестації і працю українських студентів в Арґентині. Хоч в Арґентині університети є безплатні, все таки мало молоді студіює. Після доповіді п. Коваль відповідав на питання, які ставили йому присутні

Богдан Коваль — довголітній голова САУС, секретар міжнародньої антикомуністичної організації в Південній Америці — „Вільна Европа", учасник багатьох конгресів і конференцій в Арґентині, Бразилії, Чіле, Параґваю і інших країн. Бувши в ЗДА, він відвідав УКК, „Свободу", УНС, брав участь в конґресі СУСТА в Дітройті і на відкритті пам'ятника Т. Шевченка в Вінніпегу. М. Б.

Зустріч Краєвого проводу „Зарево"

В днях 15-го і 16-го липня 1961 р. на оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні відбулася зустріч Краєвого Проводу ОУАТ „Зарево" в ЗДА. На зустріч прибули бувші і новообрані члени управи Краєвого Проводу, члени поодиноких клітин „Зарева" з Ню Йорку, Балтімору і Филаделфії, і також Богдан Коваль, довголітній голова САУС і секретар УЦР з Арґентини.

Погана погода примусила змінити плян зустрічі. Офіційну частину перенесено на неділю. В суботу вечором була спільна вечеря для учасників зустрічі. На початку вечері вітав усіх заревян господар оселі п. полковник Білоус. Також зложили привіти Богдан Гасюк, новообраний голова Краєвого Проводу, і Богдан Коваль з Арґентини. По вечері відбулася студентська забава в оркестрою.

В неділю ранком були скликані засідання бувших і новообраних членів управи Краєвого Проводу. Присутній був також Павло Дорожинський, голова Центрального Проводу „Зарева", який подав рекомендації для Краєвого Проводу.

В 12-ій год. відправлено польову Службу Божу для присутніх. По обідовій перерві виголосили доповіді Богдан Коваль на тему „Життя українців і українських студентів в Полудневій Америці, зокрема в Арґентині". Прелеґент говорив про активність зорганізованих товариств і працю, яку ведуть там українські студенти. Павло Дорожинський виголосив доповідь про „Конгрес СУСТИ в Дітройті" який був успішний і мав присутніх багато молодих студентів, і також про „Відкриття пам'ятника Т. Шевченка у Вінніпегу". Обидві доповіді були дуже цікаві, і присутні давали запити прелеґентам, які радо їм відповідали.

Так зачала свою працю нова управа КП і плянує піднести вище рівень праць „Зарева".

Кінець року в українській школі в Йонкерсі, Н. Й.

Українознавча школа при українській католицькій парохії в Йонкерс, Н. Й., покінчила свій дев'ятий рік навчання. Учительський провід спочивав у руках Олександра Кулинича, директора школи, та учительок п. Марії Саламон та п. Степанії Мороз, яка проводила школу в поблизькому Гейстінґсі. Школа виказує сталий зріст учеників. У шкільному році 1960/61 кляcифікованих 46 учеників в Йонкерсі та 15 в Гейстінґсі, разом 61. З початком шкільного року буває їх більше. Для придбання фондів та помочі управі школи існує Батьківський комітет, до якого входять: В. Черевко — як секретар, Петро Русинко, як сумлінний скарбник та С. Коцибала — голова.

Шкільний рік закінчено 17 червня відправою в церкві, церемонією роздачі свідоцтв, в якій виступили зі словом о. дек. В. Клос, всі учителі і п. Коцибала від Батьківського Комітету. Після того був концерт: „Поклін Тарасові" у виконанні дітей школи. Започатковано його „Заповітом" у виконанні Шкільного Хору під дир. О. Кулинича та фортепіяновим супроводом д-ра Олега Сохана. Слідували відтак: віршований реферат ученниці Ірини Цап, виступи шкільного хору, скрипкове сольо Ігора Кіналя, виступ дітей зі школи в Гейстінґсі у монтажі „Тарасове Свято": сольоспів Ореста Мороза, деклямації Оксани Карачевської, дитячі вправи: „О Україно" під дир. п. Саламон, деклямації Уляни Черевко, Олеся Кудрика та Барanського, сольо на гармонії учня Володимира Цапа та Український Національний Гимн, відспіваний хором школи. Програма відбулася дуже справно, а і рівень виконуваних точок стояв на відповідній висоті, за що належиться подяка учителям школи та д-рові О. Сохановi, в якого руках був фортепіяновий супровід всіх музичних точок.

Численні прияві батьки зложили $29 на „Шевченківську Пропам'ятну Таблицю, що буде пізніше вмурована в Українській Парохіяльній Школі. С. К.

● З Болівії повідомляють, що ця країна попаде під економічні впливи СССР, якщо не вдасться здійснити економічну програму, яка скріпила б економіку тої республіки.

Українська хроніка

● Михайла Віхорика, з міста Дітройту, найменовано кандидатом на делеґата до конституційної конвенції стейту Мишиґен. М. Віхорик є кандидатом в десятому дистрикті репрезентантів. Вибори делеґатів визначені були на вівторок дня 25 липня. Михайло Віхорик є радником у місцевій школі, як теж англомовним секретарем Відділу УККА в Дітройті.

● Автором проєкту української католицької церкви, що має бути збудована в Гантері, Н. Й., є інженер-архітект Іван Жуковський, уродженець Буковини, а не проф. В. Січинський, як це було помилково подано в повідомленні про будування цієї церкви, надрукованому у „Свободі" за 21 липня ц.р.

● Повідомлення про Конкурс на проєкт пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні було надруковане також у відомому польському журналі „Культура", що появляється в Парижі, в числі 7-8 за липень-серпень 1961.

Ділимося сумною вісткою
з Українськими Комбатантами та Громадянством,
що дня 22-го липня 1961 р., помер нагло в Гантері, Н. Й., на 42-му році життя,
Голова Б-ва кол. Вояків Української Дивізії УНА
ПОРУЧНИК
д-р Любомир Орест ОРТИНСЬКИЙ

Покійний — член ОУН від молодих років, старшина Дружин Українських Націоналістів, а згодом поручник Першої Української Дивізії УНА, учасник боїв під Бродами, відзначений Залізним Хрестом Другої Кляси, член основоположник Б-ва, довголітній голова його Головної Управи, головний редактор „Вістей — Б-ва", а останньо „Вістей Комбатанта" відомий політичний та громадський діяч.

ПАНАХИДА — буде відправлена в СЕРЕДУ, 26-го ЛИПНЯ 1961 року, в год. 8:00 вечора, в пох. заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — відбудеться в ЧЕТВЕР, 27-го ЛИПНЯ 1961 року, в год. 9:30 ранку, в пох. заведенні. В год. 10:00 буде відправлена Служба Божа в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля Покійного поховають на кладовищі Gate of Heaven в Йонкерсі, Н. Й.

Просимо Членів Б-ва, всіх Комбатантів і Українське Громадянство до участи в Панахиді та Похоронах.

ГОЛОВНА УПРАВА Б-ВА УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА.
КРАЙОВІ УПРАВИ Б-ВА В ЗДА, КАНАДІ, НІМЕЧЧИНІ, АРГЕНТИНІ І АВСТРАЛІЇ.
БРАТСТВО „БРОДИ-ЛЕВ".

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду Ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільнім світі нового свідомого члена!

Членам ОбВУА подаємо сумну вістку, що дня 22 липня 1961 р. відійшов несподівано і передчасно у засвіти
св. п. д-р ЛЮБОМИР ОРТИНСЬКИЙ
б. поручник Першої Української Дивізії УНА, голова Головної Управи Братства кол. Вояків тієї Дивізії та редактор злученого комбатантського журналу „Вісті Комбатанта".
Усіх Членів нашого Об'єднання закликаємо якнайчисленнішою участю у Панахиді та похоронах віддати останню послугу визначному Воякові і Громадянинові.
Опечаленій Родині Покійного та осиротілому Братству кол. Вояків І УД УНА передаємо вислови щирого співчуття.
ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ
б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

З глибоким сумом повідомляємо, що дня 22-го липня 1961 року, несподівано і передчасно помер, на 42-му році життя,
д-р Любомир О. ОРТИНСЬКИЙ
член Закордонного Представництва
Української Головної Визвольної Ради, член Організації Українських Націоналістів, голова Головної Управи Б-ва колишніх Вояків УД УНА, секретар Дослідного і Видавничого Об'єднання „Пролог", видатний член Українського Визвольного Руху, провідний політичний і громадський діяч та публіцист.
ПРЕЗИДІЯ ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР
ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УГВР
ГОЛОВНА ДЕЛЕҐАТУРА ЗП УГВР в ЗДА

У глибокому смутку подаємо до відома Українського Громадянства, що 22-го липня 1961 року несподівано і передчасно помер, на 42-му році життя,
д-р ЛЮБОМИР О. ОРТИНСЬКИЙ
секретар
Дослідного і Видавничого Об'єднання „Пролог", член Закордонного Представництва УГВР, член ОУН, голова Головної Управи Б-ва кол. Вояків УД УНА, видатний член Українського Визвольного Руху, провідний політичний і громадський діяч та публіцист
ДОСЛІДНЕ І ВИДАВНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ „ПРОЛОГ"

В першу річницю смерти нашої Найдорожчої Мами і Бабуні
бл. п. Марії ПЕТРИК
відправиться
ЗАУПОКІЙНА БОГОСЛУЖБА
В СУБОТУ, 29-го ЛИПНЯ ц. р.
о год. 7:30 ранку, в церкві св. Юра при Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку.
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
на могилі Покійної відбудеться цього ж дня, о год. [illegible] ранку на кладовищі Кальварія — IV.
ДІТИ і ВНУКИ

Замість квітів на домовину нашого Приятеля
д-ра Любомира Ореста ОРТИНСЬКОГО
складаємо $25.00 на започаткування СТИПЕНДІЇ ЙОГО ІМЕНИ.
ОЛЬГА і д-р МИКОЛА КУЗЬМОВИЧІ

Спорт

„ЛЕВИ" ЗАКІНЧИЛИ ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН

(„Леви — Ганза 4:4 (2:0)

Шикаґо, Ілл. — 25-го червня футбольна дружина „Левів" закінчила весняний сезон на стадіоні Гадсон Парку, зремісувавши з німецькою дружиною Ганза 4:4. Ці змагання йшли за високу ставку, а саме за віце-мистецтво Вищої Ліги Шикаґа у весняному сезоні. „Леви", хоч виступили до останніх змагань із Чижовичем II та англійцем Уркгартом, були ослаблені браком Ляхова та Еляшевського в обороні та Стахровського й Терлецького в нападі. Брак цих змагунів давея відчути особливо в останніх хвилинах гри, коли то нашій резервовій обороні, забракло кондиції та не видержали нерви. Цілі змагання були гарні та не було брутальної гри. „Леви" мали ініціятиву в своїх руках та перевагу над Ганзою повних 85 хвилин та до 73-ої хвилини гри провадили 4:1, тому то й ніхто із глядачів не сподівався, що наша дружина втратить одну цінну точку та тим самим віце-мистецтво Вищої Ліги у весняному сезоні. Ворота для „Левів" здобули Уркгарт у 23-ій хвилині, Чижович II з вільного у 33-ій, Чижович II у 48-ій хвилині з подачі Уркгарта та Чижович II, із подачі Лоска у 65-ій хв. Ганза стрілила перші ворота у 61-ій хв. з наріжняка, другі ворота в 73-ій хв. та треті й четверті ворота у 27-ій і 88-ій хвилині гри.

„Леви" надавали тон змаганням то 85-ої хв. та зробили гарне враження доброї дружини на глядачів, а зокрема на німців. Але останніх п'ять хвилин гри перекреслили це гарне враження, а українська публіка верталася додому з цих змагань із зіпсованим смаком та пірваними нервами.

Причиною втрати однієї точки та рівночасно віце-мистецтво Вищої Ліги Шикаґа у весняному сезоні були такі чинники, як брак кондиції в останніх хвилинах гри, нервове заломання оборони та непорозуміння між ланковим Андрушком та Караваном та знесення із площі Тищенка. Все це використали німці та стрілили „Левам" двоє воріт у 82-ій та 88-ій хв. гри.

Краще б було для дружини, якщо б ланковий не був змагуном, але із боку обсервував гру та робив певні зміни змагунів, а тоді б і самі змагуни більше його слухали. Самі змагуни повинні слухати свойого ланкового, бо вони самі його вибрали та пам'ятати, що вони не грають змагань для ланкового, але для Т-ва „Леви" і тому від них вимагається на площі спортової поведінки.

В передзмаганнях резерва „Левів" зремісувала із резервою Ганзи 3:3. Ворота стрілили Крат 2 та Дикий 1. Резерва „Левів" грала 7 змагань: двоє виграла. Четверо зремісувала та одні програла.

Відношення точок 8:6 а воріт 16:19.

„Леви" виступили до останніх змагань весняного сезону в такому складі: Кашуба, Бахір, Скороход, Снилик, Андрушко, Тищенко, Лоско, Чижович II, Караван-Уркгарт, Маркевич. Резерові: Коханюк, Крат і Мелешко.

Швабен мають ще розіграти двоє змагань, а це із Ганзою та Вандерерс.

Петро Головатий

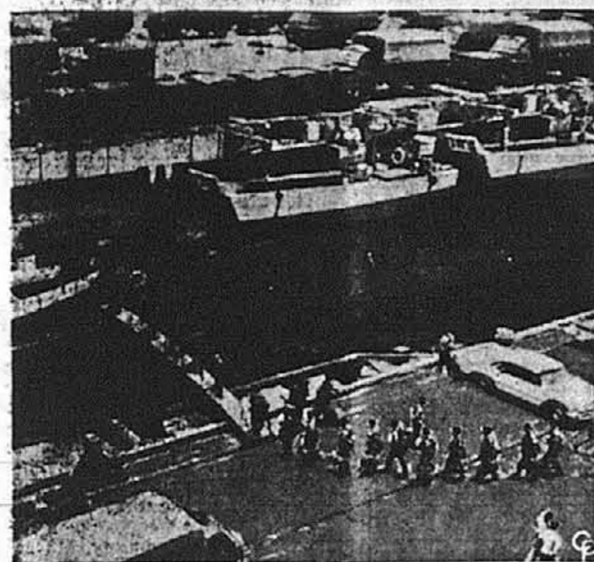
Лікарські поради під час спеки

Ню Йорк. — В деяких районах цієї країни триває вже кілька днів спека, коли температура перевищає 90%, а вологість висока. Лікарі дають ради, що треба робити під час такої погоди. Людський організм дуже потиться, і тому корисно є споживати окремі соляні таблетки, щоб надолужити ту сіль, яка вийшла з організму з потом. Це можуть робити за окремим дозволом свого лікаря тільки ті особи, які не є на так званій „безсольній" дієті. Інші поради під час спеки: брати холодний душ, купатися в ріці, океані або ставку, але не задовго; фізично не працювати надмірно, щоб не перевтомлюватися. Представник уряду здоров'я вказує на такі познаки втоми: брак апетиту, почуття послаблення, спрага і судороги мускулів. Лікарі радять не зменшувати скількости харчів, тільки дораджують більше їсти салати і городини, але скількість кальорій повинна бути така сама, як тоді, коли немає спеки. Добре є багато пити, навіть холодної з льодом води. Ті особи, які можуть занедужати на корчі шлунка, не повинні пити води з льодом. Одежа повинна бути ясна, а не темна, яка втягає в себе сонячні промені. Армійські лікарі дозволяють навіть приймати легкі алькоголеві напої, але в поміркованій кількості. Цивільні лікарі проти алькогольних напоїв.

● На місце туніських вояків, що входили в склад збройних сил ОН в Конґо, і що їх тепер відкликано до Тунісії, будуть прислані шведські військові з'єднання стаціоновані в Ґазі, на пограниччі Палестини. Станеться це на доручення Генерального Секретаря ОН.

● Після переведеного слідства в нюйоркському стейті в справі обманних дій лікарів, вирішено відобрати дозволи на виконування лікарської практики дев'ятьом лікарям, сімом лікарям припинили лікарську практику на деякий час, а численні лікарі дістали наґану.

БРИТАНЦІ ВИВОДЯТЬ ВІЙСЬКО З КУВАЙТУ

Вояки 42-ої команди Британської Королівської Морської Піхоти завантажуються на літаконосець „Булварк" у нафтовому порті Міна Аль Агмаді в Кувайті. Виведені з Кувайту британські військові з'єднання перебуватимуть поблизу в інших мілітарних базах Великої Британії.

Луїс Расмінски найменований на губернатора Банку Канади

Оттава. — 24-го липня 53-річний заступник губернатора Банку Канади Луїс Расмінски був найменований на губернатора цього банку після того, як дотеперішній губернатор Банку Канади Джеймс Е. Койн залишив своє становище внаслідок непорозуміння з міністром фінансів Доналдом Флемінґом. Расмінски є фахівцем у фінансових справах. Він автоматично стане президентом Промислового Розвиткового Банку, і матиме платню $62,000 річно. Платня прем'єра Канади Джана Дікенбейкера становить $27,000 річно. Рада міністрів затвердила номінацію Расмінского, і тепер міністер фінансів Флемінґ зможе здійснювати свою фінансову і економічну політику без перешкод, бо Койн протиставився „інфляційній" політиці міністра фінансів.

НЮБУРҐ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Сен. Ґолдвотер в листі до Рокефеллера заперечив „політичний тон" в цій справі, кажучи, що він цікавиться Нюбурґом як „звичайний" платник податників".

Як би воно не було, у зв'язку з проблемою Нюбурґу треба ствердити, що розподіл допомоги по містах потребує розгляду громадянства, яке хоче, щоб ішла вона в руки тих, хто її дійсно потребує.

В „Ню Йорк Таймсі" з 25 липня появився лист сенатора Ґолдвотера, який заявляє, що він лише випадково бачився з керівником міської управи в Нюбурґу Мічеллом, і одночасно заперечує, що він нікого не закликав порушувати стейтові і федеральні закони, як про це писав „Ню Йорк Таймс" в числі з 20-го липня.

Але „Ню Йорк Таймс" у передовій з того самого дня 25-го липня стверджує, що сенатор Ґолдвотер таки мав наперед умовлену зустріч із Мічеллом і висміває намагання сенатора представити свою заяву в справі Нюбурґу як думки „приватної особи". „Ню Йорк Таймс" називає цю заяву сенатора „наївною", якій важко повірити читачеві.

● Тунісія відкликала свої військові з'єднання, приділені до військ ОН в Конґо. Перший транспорт туніських вояків виїхав літаком в неділю, дня 23 липня ц. р. з Леопольдвіль у Конґо. У з'єднаннях ОН в Конґо перебувало 3,100 туніських вояків і вони відігравали видатну ролю в цій міжнародній збройній силі.

ТАРЗАН, ч. 4685. Мамут чекає на здобич!

Дерево задрижало, але твердо протиставилося атаці мамута. Мамут змінив тактику і вирішив чекати під деревом.

— Це жахливий Тентор! — шептав Тарзан. — Я ніколи не бачив ще такого слона... Він навіть діє так, як м'ясоїд!

— Це такий тип! — лементувала Фона. — І він не покине своєї здобичі... Ми призначені на смерть!